

ییل : ۱ صانی : ۷

ییلانی
عثمانی مملکتی ایچون ۱۲ غروش
روسیه و عجمستان ایچون ۲ روبله
باشقه مملکتلر ایچون ۵ فرانک

صایبسی ۱۰ پارویه

خلفه دوفرو

هفته ده بر، نورل بوردی، طرفدن بیقایلم

۲۳ مایس ، ۱۳۲۹

مربری : جلال ساھر

آداره خانه :

استانبولده نور عثمانیه جاده شنده

« نومرولی » تورك بوردی «

استانبول

سندن آری یاشامق بریاشایش صایلماز .
ایلری به گیتمکن صاقینانلر آیلماز .
حیات دیمک ایلری ، اولوم دیمک گریدر .

نورغنهیه : ۲۱ مایس ۲۲۹

فاطمه نامی

آی ، سکز یوز اللهی ییل اسلاملک دیلگی !
سکا لایق کورورم آتون یووا دیمگی .
درت یوز یتیش ییل سکا گچمش تورکک آمگی ،
هر یرنده سینه کک بر دینه صاقیدر .

اقتصادی حسابال:

۲

ملی حمایه

کچن مقاله ده سوبلک : ائک بویوک اکیگمز ؛ بزده
تجارت و صنعت صنفک اولمامسیدر . اونک ایچون ائک
مهم ایشمز بوضفی یتشدریمکدر . بونی یتشدریمک
ایچون ده (ملی حمایه) اصولی قویمالیز .

شیمدی ، ملی حمایه ندر ؟ .. زدن باشقه ملتله
باقکمز : عجب اولنردن هیج بر آدامک کندی ملتدن
باشقه سیله آلیش و یریش ایتدیگی کوردیگزمی ؟ چولوخی
چوجوخی آج قالسه ، کیجه قاراندقه اوطورمغه مجبور
اولسه ینه کندی ملتدن اولمایان برقاله کیدوب پاراسی
و یرمز ؛ خسته لوب اوله جک بر حاله کلسه ، ینه کیدوب ده
رچته سی کندی ملتدن اولمایان بر اجراجی به یایدرماز .

کندی محله رنده ، کندی سملرنده باشقه ملتاردن
بری بر دکان آجسه اونکله درخال رقابت ایدرلر ؛
قارشیسنه عینی شیلری ساتان بر دکان آجالر ؛ هبسی
همان اورادن آلیش و یریش ایدرلر ؛ یابانچی کله کیکی کی
کیدر .

چونکه بک گوزل بیلیرلرکه هر یابانچی به و یریلان
پارا کندی ملتک ثروتسندن بر مقدارنی آزادلر .

شو مرمره بر صدف ، سن اوراده بر ایچی ؛
بوتون دنیا گوزنده کوزللیکک برنجی .
اختیاری و گنجی ، ایگله نی و دیجی
هر کس سکا طایپیر .. طایپنده حقلیدر .

دکزلرک اوپرکن شو یشللیک کناری ،
روز کارلرک ایگله تیر تپدری ، قیرلری ؛
ییلدزلرله آی گونش بیله سنی قیصقانیبر .

فقط نیجه بوتون بو گوزللاکلر بر یالان ،
نیم سنده سودیگم قالان شیدر آتامدن ؛
قلم سنده یاشایان تورک روحه اینانیر .

سنده یاتار فانتک ، یاووز سلیم ، سلیمان ،
کور بیلیر ، دها بر نیجه شانلی قهرمان ،
باقی ، نفی و ندیم ، غالب دده و سنان
روحلر یله یوقاردن سنی گوزلر ، سوزلرلر .

بوجامعلر ، مکتبلر ، مدرسه لر ، سرایلر ،
منارلر ، سیلرلر ... دها نملر ، نملر وار ؛
بونلر بکا ماضی ، تورک لگی قیصیلدار ،
ایمانه قوتدر ، یوزه گیمه صو سر بر .

هر بر قاریش طوبراغک برسسی ورر دریندن ؛
« بنی صاقن بر اقا ! دیر ، اوغلو مسین بنم سن . »
سن تورک لگه لازمین ، سینه ک تورک لک یریدر .

باشقه لرېنك ائنه گچيور؛ ثروت آزاددېغه ملت فقير دوشر...

پك ابي بيليرلر كه، يابانچيلردن، باشقه ملتلردن آليش وريش ايده رسه كندى ملتنده صنعت و تجارت نحو اولور؛ اصناف يقيشمز.

صوگرا، كندى ملتندن برويا براقاچ كيشى بر تجارتخانه آچسه، بر شركت قورسه، همان هېسى كنديلرينك او ايشده علاقه لري، منفعتلري وارمش گيبي داورانيرلر، او كا آلارندن گلدېگي قدر يارديم ايده درلر. موفق اولماسي ايچون چاليشيرلر. هېسك او تجارتخانه، او شركته اعتماد لري واردر، اينانيرلر؛ مثلاً شركته قوشه قوشه گيرلر، پارالريني ورمكدن چكينمزلر. خلاصه، بويله ائك كوچوك برشيئي (ملت ايشي) صايارلر. چونكه پك آعلا بيليرلر كه قازاندقلى يالگىز كنديلرينك ديگلدز؛ اونده ملتكدده حق واردر.

پك اعلا بيليرلر كه، انسانك ائك مقدس وظيفه لرندن برى ده ملتدا شلره ياردم اتمكدر، و ملتك، ملتدا شلرينك فلاكتي كندى فلاكتي در.

برده كنديمزه باقمز: بوگونگي حالزردن همز شكايي نيز؛ همز «ايلريله يلم، ندر بوحال؟..» باتا جغز..» دييوز. «همز «سنلردن برى ايديلن وعدلردن، سويلتن طائلي سوزلردن بيقدق؛ اراق وعد زمانى، سوز دورى گچدى. ايش ايسترز، ايش...» ديه باغيغيوزز؛ لاکن وجدانگىزه صورگىز، سز كندى انگىزده اولانى بايپورمى سگىز؟..»

اوت؛ وعدلردن، سوزلردن هر كس اوصادى، هر كس ايش ايسته يور؛ فقط ايش كنديلگندن اولماز. ايش، هر كس كندى حصه سنه دوشن شيئي يايتمقله اولور. تكرار تكرار صودا ردم سزه، وجدانگىزى ديگله يگىز؛ باقىگىز: «وظيفه گىزى ياپديگىز، انگىزدن گلى ياپديگىز» دييورمى؟.

مثلاً: شمدي به قدر بوتون آليش وريش ايستديگىز

آدامارك كندى ملتزدن اولمايغنى بر كره جك دو - شونديگىمى؟... هر محله نك كوشه سنه قونولش (براعانه) صاندينى اولان بقال دكانلرينه ويرديگىز آووج آووج بارالرك زرهه گيتديگنى دوشونديگىمى؟...

آچلق، قازا كلك شويلاه طورسون، كيفمه، اگنجهمزه عايد برشيئي بيله همان صوروب ديگله مدن ايلك او كمزه گلندن آلى ورمىمىز؟.. سمتمزده، يولمرك اوزرنده كندى ملتزدن برى بر دكان آچسه بيله چوغىز گورمىز؛ خبرمى بيله اولماز. دايما آليش وريش ايستديگىمىز بر ملتداشمىزك قارشيسنه ديگر ملتلردن بر رقيب چيقسه در حال كيدىر، پارامىزى اوگادو كدرز؛ زواللى ملتداشمىزده باتار، كيدىز؛ چونكه هيچ دوشونمىك، دوشونمىك لوزوم گورمىك كه هر ويرديگىمىز، هر جېمىزدن چيقان يارا ملتىمىزك ثروتى اكسيتيور. هيچ دوشونمىك كه، ويرديگىمىز بارالر طويلا نوب طويلا نوبد بر گون بزم باشمىزده فشك، گولله، بومبا اولوب باطلا يور.. هيچ دوشونمىك كه، ويرديگىمىز بارالره (آدروف) رالينيور؛ هيچ دوشونمىك كه، ويرديگىمىز بارالر سونگو اولوبده آتئلر مىمىزك، زوجه - لرمىمىزك، قىزلرمىمىزك گوكسنا صابلا نيور...

دوشونمىك، دوشونمىك... حالاده دوشونمىور، يازيقي!

..

گچنلرده بر آرقاداشمىز چاقاق قلعه يه گيتدى. اورادن بزه يازدينى بر مکتوبده دييورك: «ياپور يانا شدى. شهرى ايلك دفعه گورييوردم. اونك ايچون دقتله باقيوردم. نه گورديم: قارشيمه كوچوك مقياسده بر (آينه) چيقدى. هر طرفى (ماوى - بياض) ه بورونمش بر شهر... قلم ازيدلى. گوزلرم قاباقق ايسته يوردي. شهره چيقدى: آچقمشدم، تراشم گلمشدى. بوتون چارشى كىزدم؛ طولاشدم: بر تورك بقال، بر اسلام بر بر يوق.. نهايت مانيفو طراحي شيل صاريقلى براختيار گوزيمه ايليدى:

دكاننده او طورمش، باندۀ كي آري قوواني گيې ايشلېن
 وباشقه ملتړه منسوب دكانلره گړن تورك خانمليږي ،
 اسلام ارككلږي سيرايدۀرك ملول ملول دوشونيوږدي .
 او طرفه دودنم ، دكانه گيردم ، سلام وږدم ؛ بر منديل
 بگندم ، آدم . صوگرا ديدم كه :
 — بابا ، الله عشقه ، بوشهرده هيچ بر اسلام بقال ،
 تورك بربر يوقى ؟
 اولادم . »

ايشته ، سوگلي قارنلرم ، بزهب بويله ز... هر طرفه
 صنعتزي ، تجارتمزي كندى ائزله بويله ييقدق . باشقملږي
 زنگين ايندك ، بز فقير قالدق . او اختيار ماني فوطراجي نك
 ږدن كو كه قدر حق وار ..

بز بر رمزه هيچ اعتماد ايمه ز . يار ديملاشق ، دينك
 امر ايتديگي (تعاون) حسي بزده يوق ... بر شركت
 يايېلمش ، سرمايه محتساج ايمش ، بزم اومورم زده بيله
 دگيل .. بر شركت باتمش ، نهمه لازم دير ، گچرز .
 غزته لمز اوندن بحث ايمكه تنزل ايمز لر ..

..

ايشته (ملي حمايه) اودر كه اهالي كندى ملتندن
 اولماليانلردن آليش وريش ايمز ، بر جوق شيلردن محروم
 اولمغه قاتالير ؛ فقط پاراسي باشقملږنه ويروېده ملتني
 فقير لگه دوشورمز . ملتداش لردن يالگزر برينك بر تشبتي
 [ملت ايشي] بيلير ، اوگا يارديم ايدر .

اوحالده بزم قادين ، اركاك ؛ گنج ، اختيار ايلك
 وَاك بويوك وظيفه مز ، ملي حمايه ده آتيله جق ايلك آدم
 كندى ملتداش لرمزدن ، كندى دينداش لرمزدن آليش
 وريش ايمك ، پارامزك كندى ملتزمده قالمس نه قيصا نير .
 جهسه غيرت ايمك در .

بو سؤالم اختياره اويله بر تاثير ايتدى كه ...
 زواللى در حال اسكي گونلري خاطر لادى ، بوگون
 ديله نك بر حاله دوشمش اولان اسكي تجارت و صنعت
 آدمليږي كوزينك اوگنه گتيردى ، و حزين برسله :
 — آه افسدى ، ديدى ، بيلمز سك ؛ وقتيله ،
 گورويورميسك ، تكميل شودكانلر بز توركارك ائنده
 ايدى ؛ اصناف كاملا اسلامدى ؛ اوگوزل گونلردن ،
 او ايش و زنگينك گونلردن برين قالم . بر مزار طاشي
 گيې او اوان صنعت و تجارت مزك اوزرنده دوريوورم ،
 ياقينده بنده ييقيله جف ، و صوگرا ...

آرتق اختيار دايانه ميوردي ... چوق كدرلدى ،
 دولدى ، هان آغلايه جقدى . كندينه تسلى ويرمك
 ايسته دم :

— بابا ، سن آجينمه ، مراق ايمه ، ديدم ، انشااه
 ياقينده هرشي دوزه لير ، يولنه گير ، اسكي موقعمزي
 آليز ، تجارتمزي ، صنعتمزي جانلاندريز . او اسكي
 گونلر ، ينه گير . تاگري بويوكدر ..

صافلى آغارمش ، يشيل صاريفلى اختيار ، او اطرافى
 بك گونل بيلن و ملتداش لږنه گونجمنش اولان قارا بختلى
 تورك :

— آه افسدى ، آه .. سز بيلمز سكر ، بزم صنعتمز ،
 بزم تجارتمز جانلانه جق ها ؟ . شو بوراده قونوشديغمز

چالیشق ، قورالاره یازدیم ایتک ، هر شیدن اولده
قوروله جق بو نوع شرکتلره گیرمک ، بو شرکتلرک
آچه جقلری دکانلردن ، [ایجه یوردلری] ندن آلیش
ویریش ایتکدر .

بوشرکتلرک هر طرفده قورولسی سایه سنده ایش
اهلی آدم لر یتیشه جک ، تجارت و صنعت ایشلرینه هیمز
آلیشه جقز . و محتاج اولدیغمز شیلری یایق ایچون قابرقه لر
آچه بیله جگر .. اهالی باقهلری تشکیل ایده بیله جگر .

اگر قورولوق وایدلرله مک ایسته یورسوق ، مملکتمزک
زنکین اولماسی ، صنعت و تجارتمزک اسکی حالتی آلماسی
آرزوایدیورسوق ، بو اوصوله هان صاریمالی ، آل برلگی
ایله بوشرکتلری هان آچمه تشبث ایتلی یز . شیمدی
[ایجه شرکتلری] ندر ؟ [محی اصولی] نده مکیکدر ؟
بونلری طانیق ، بیلیمک لازم .

محی السین

کوی خطیبی

سوگیلی اوقویو جیلریمز ، بو کتاتی طانیورمیسکر ؟
صامسون نابی طرفدن یازیلیمش دینی اوگودلردر . بن
دنیاده بو قدار آچیق ، بو قدار طانی یایلمش برکتساب
داها گورمدم . سزده آتک ، سزه اوقوبک دگری
اوج غروشدرد . باب عالی جاده سنده چیقتهجی کتبخانه سنده
صانیلور .

یالکز بو قدرله وظیفه لر من یتیمور . دها یایله جق
چوق شیلر وار ... شیمدی یه قدر باقیمسراق یوزندز چوکوب
گیتمش اولان صنعت و تجارتی ناصل جانلاندیرالم ؟
آرق هیمز کندی ملتداشیمزدن آلیش ویریش ایده جگیز
آما ، اوزدهده تجارت یوق ، صنعتکار یوق .. اولق ایسته یلر
پارا بوله میورلر . یا خود بویله ایشلری بحیره میورلر .

[ملی حمایه] نك ایکنجی درجه سی ده ایشته
چالیشه جقلره پارا بولوق ، عجمیلری یتشدیرمکدر . بونک
ایچون نه یایلییز ؟ ... گیدیه جک دوت یول وار :

۱ — یالکز بومقصد ایچون چالیشیر بویوک سرمایه لی
جمعیتلر قورمق ،

۲ — جماعت تشکیلاتی یایمق ،

۳ — اصنافه و تجارت قولایلقه پاره تدارک ایده جک
باقهلر آچمق ،

۴ — محی اصولی تطبیق ایتک ، یعنی [ایجه
شرکتلری] یایمق .

بو دوت بولدن هانکیسنی طومق لازم کلدیگنی
آراشدیرالم : جماعت تشکیلاتی یایمق ... بونک یایلماسنه
چالیشیلماقده اولدیغنی ایشتیک ؛ الله موفق ایتسین .

بویوک سرمایه لی جمعیتلر و باقهلر آچمق جهته کانجه ؛
بو ایشلر اوقدر زوردرکه بویگونکی حالزله بز بوی
باشارامایز . پارا ایستر ، ایش بیلیر آدم ایستر . تأسف
اولتورکه بونلر بزده یوق ..

شو حالده ، بزم ایچون سوکنجی بولدن باشقه سی
شیمدیک چیقماز ..

هیچ دورمایه رق (محی اصولی) تطبیق ایتلی یز ؛
(ایجه شرکتلری) آجمالی یز . ایکنجی وظیفه مزده
بویگون بکانه سلامت چارده سی اولان بوشرکتلری قورمغه

